

Sarajevo, 21.12.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
14.12.2020. - 18.12.2020.

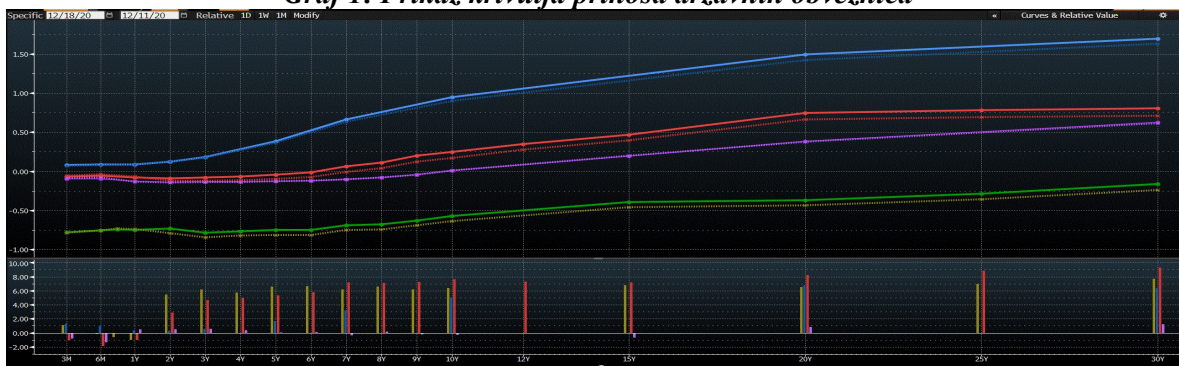
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	11.12.20	-	18.12.20	11.12.20	-	18.12.20	11.12.20	-	18.12.20	11.12.20	-	18.12.20
2 godine	-0,78	-	-0,73	↗	0,12	-	0,12	→	-0,11	-	-0,08	↗
5 godina	-0,81	-	-0,74	↗	0,37	-	0,38	↗	-0,10	-	-0,04	↗
10 godina	-0,64	-	-0,57	↗	0,90	-	0,95	↗	0,17	-	0,25	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	11.12.20	-	18.12.20
3 mjeseca	-0,745	-	-0,729
6 mjeseci	-0,754	-	-0,756
1 godina	-0,724	-	-0,725

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 18.12.2020. godine (pune linije) i 11.12.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su u odnosu na prethodnu sedmicu zabilježili rast, pri čemu su prinosi njemačkih obveznica povećani između 6 i 7 baznih poena. Na nešto smanjenu potražnju za sigurnijim investicijama imala su povećana očekivanja vezano za pregovore o stimulansima, kao i prve isporuke vakcina u SAD te produženje pregovora na relaciji EU i Velike Britanije, što je povećalo mogućnost postizanja konačnog trgovinskog sporazuma. Član UV ECB Rehn je izjavio da će ECB uzeti u obzir uslove na tržištu kada bude vršila kupovine obveznica te da udio koji je definisan za nove kupovine obveznica vidi kao „plafon“, a ne kao cilj. ECB je dozvolila bankama u eurozoni da od početka naredne godine ponovo mogu da vrše skromne iznose isplata dividendi vlasnicima dionica. Savjetodavni odbor ECB je predložio bankama da izvrše distribuciju dividendi do samo 15% vlastitih profita u posljednje dvije godine te ne više od 0,2% od udjela osnovnog kapitala dionica (CET1).

EU i Kina užurbano rade na tome da dostignu kranji rok, koji je definisan za kraj ove godine, a koji se tiče dugočekivanog investicijskog ugovora, što predstavlja signal da EU želi da nadogradi stratešku povezanost s Pekingom. EU zvaničnici su saopštili da je promjena politike Kine, u važnom dijelu pristupa

tržišta, ovom pitanju dala dodatni impuls. Protekle sedmice su za eurozonu uglavnom objavljeni pozitivni ekonomski podaci, među kojima se može izdvojiti neočekivani rast PMI indeksa u posljednjem mjesecu ove godine. S druge strane, finalni podaci o inflaciji u novembru su potvrdili preliminarne podatke, koji su pokazali da se ovaj indeks nalazi u negativnoj teritoriji već četvrti mjesec, odnosno da je ista daleko ispod ciljanog nivoa od oko 2%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	NOV	-0,3%	-0,3%	-0,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	NOV	0,2%	0,2%	0,2%
3.	Stopa inflacije – Austrija	NOV	-	1,3%	1,3%
4.	Stopa inflacije – Finska	NOV	-	0,2%	0,2%
5.	Stopa inflacije – Francuska	NOV	0,2%	0,2%	0,1%
6.	Stopa inflacije – Italija	NOV	-0,3%	-0,3%	-0,6%
7.	Stopa inflacije – Portugal	NOV	-0,4%	-0,4%	-0,6%
8.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	DEC	45,7	49,8	45,3
9.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	OKT	-4,2%	-3,8%	-6,3%
10.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	OKT	-	-1,4%	-2,3%
11.	Industrijske poružbine – Italija (G/G)	OKT	-	1,2%	3,3%
12.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	OKT	-	-1,7%	-4,5%
13.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	OKT	-	26,6	25,2
14.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	OKT	-	25,9	23,7
15.	Trgovinski bilans – Holandija (u milijardama EUR)	OKT	-	7,8	5,5
16.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	OKT	-	7,57	5,85
17.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	OKT	-	2.587,0	2.583,8
18.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	NOV	-	4,0%	4,3%
19.	IFO indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	DEC	90,0	92,1	90,9
20.	IFO indeks povj. investitora za 6 mjeseci – Njemačka	DEC	92,5	92,8	91,8

SAD

Lider većine u Senatu McConnell, Pelosi i lider demokrata u Senatu Schumer su na kraju prošle sedmice saopštili da su postigli sporazum o paketu potrošnje. Plan treba da obezbijedi direktna plaćanja od 600 dolara za većinu Amerikanca, kao i 300 dolara sedmično poboljšanih naknada za nezaposlenost do marta naredne godine. Program za podršku malih i srednjih preduzeća „Paycheck Protection Program“ bi trebalo da iznosi 284 milijarde dolara, a bio bi usmjeren ka podršci za mala i srednja preduzeća, ali i ka transportu, uključujući i aviokompanije, distribuciju vakcina i obrazovanje. Pregovarači, ipak, nisu uspjeli da prevaziđu stranačke razlike o pitanju zaštite obaveza kompanija, državne pomoći kao i lokalnih vlasti, što je iz ovog sporazuma izostavljeno. Ovaj plan pomoći će biti dio ukupnog programa u vrijednosti 1,4 biliona dolara, koji će biti finansiran od strane federalne vlade do kraja fiskalne godine koja završava 30. septembra 2021. godine. Glavni zvaničnici Feda su pozdravili postizanje sporazuma o paketu pomoći te je istaknuto da fiskalna podrška čini značajnu razliku u ekonomiji SAD i sposobnosti da se izdrže udari pandemije, posebno za izazovne mjesece koji su pred ekonomijom SAD. Predsjednica Feda iz San Franciska Daly je istakla da je ova podrška nedvosmisleno korisna.

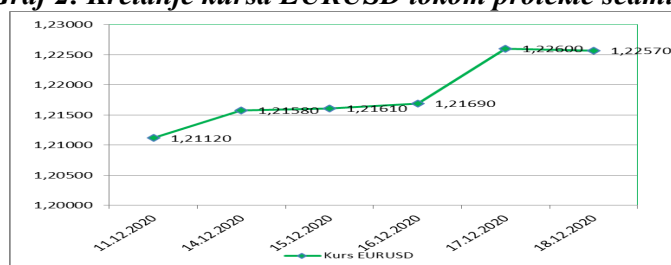
Tokom protekle sedmice održana je dvodnevna sjednica FOMC-a, na kojoj u skladu s očekivanjima nije bilo izmjene ključnih kamatnih stopa (0%-0,25%). U zvaničnoj izjavi stoji: „Federalne rezerve nastaviće povećavati svoj udio u državnim vrijednosnim papirima za najmanje 80 milijardi USD mjesečno i u agencijskim vrijednosnim papirima osiguranim hipotekom za najmanje 40 milijardi USD mjesečno sve dok se ne postigne značajan dalji napredak ka ciljevima maksimalne zaposlenosti i stabilnosti cijena. Ove kupovine imovine doprinose neometanom funkcionisanju tržišta i prilagodljivim uslovima finansiranja, pritom podržavajući tokove kredita domaćinstava i preduzeća.“ Predsjedavajući Powell je izjavio da će „monetarna politika i dalje pružati snažnu podršku ekonomiji sve dok oporavak ne bude završen“. Prema nešto boljim projekcijama Feda, u odnosu na septembarske, očekuje se da će američka ekonomija zabilježiti kontrakciju od 2,4% u 2020. godini, nakon čega slijedi oporavak od 4,2% sljedeće godine.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (M/M)	NOV	0,3%	0,4%	0,9%
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	11. dec	-	1,1%	-1,2%
3.	Maloprodaja (M/M)	NOV	-0,3%	-1,1%	-0,1%
4.	PMI prerađivački sektor P	DEC	55,8	56,5	56,7
5.	PMI uslužni sektor P	DEC	55,9	55,3	58,4
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. dec	818.000	885.000	862.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	05. dec	5.700.000	5.508.000	5.781.000
8.	Indeks započelih kuća (M/M)	NOV	0,3%	1,2%	6,3%
9.	Bloomberg povjerenje potrošača	13. dec	-	48,4	49,0

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,2112 na nivo od 1,2257.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P Global je saopštila da bi Brexit „bez dogovora“, koji bi Britaniju duži vremenski period odvojio od glavnih evropskih tržišta, mogao na kraju dovesti do toga da ova zemlja bude suočena sa još jednim smanjenjem kreditnog rejtinga. Velika Britanija je postala prva zemlja sa AAA rejtingom, koja je doživjela smanjenje rejtinga za dvije stepenice nakon glasanja o Brexitu u 2016. godini. Trenutni rejting prema S&P je AA sa stabilnim izgledima.

Posmatrano na tromjesečnom nivou, zabilježeno je smanjenje broja zaposlenih od 143.000, a što je prilično manji pad u odnosu na očekivanih 250.000. Uprkos boljim podacima u odnosu na očekivane, broj smanjenja radnih mjesta je povećan na rekordno visok nivo, što dovodi do upitnosti odbijanja produženja šeme za podršku radnih mjesta od strane ministra finansija Sunaka uoči samog isteka navedenog programa. Premijer Johnson je najavio da bi Parlament mogao biti ponovo sazvan već ove sedmice, kako bi odobrio potencijalni dogovor o pitanju trgovinskog sporazuma. Ranije, predsjednica Evropske komisije Der Leyen je EU Parlamentu saopštila da sada postoji „uzak put“ ka dogovoru, ali da su pregovori o ribarstvu i dalje veoma teški.

Pregovori oko Brexita u dijelu ribolova su krajem prethodne sedmice unaprijeđeni, ali je propušten krajnji rok, što je pojačalo špekulacije da se trgovinski sporazum neće potpisati do 1. januara, čak i u slučaju da se postigne. Očekuje se da će se pregovori nastaviti početkom ove sedmice, iako je jedan od zvaničnika Velike Britanije istakao da i dalje postoje „značajne razlike“. Premijer Johnson je upozorio da bilo koji trgovinski sporazum između EU i Velike Britanije mora da udovolji novom „crvenom zidu“ ministara.

BoE je na sjednici odražnoj prošle sedmice zadržala postojeću monetarnu politiku.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	DEC	-	6,6%	6,3%
2.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno)	OKT	5,1%	4,9%	4,8%
3.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	NOV	-	64.300	-64.100

5.	Inflacija (G/G)	NOV	0,6%	0,3%	0,7%
4.	Temeljna inflacija (G/G)	NOV	1,4%	1,1%	1,5%
5.	PMI prerađivački sektor P	DEC	56,0	57,3	55,6
6.	PMI uslužni sektor P	DEC	50,7	49,9	47,6
7.	PMI kompozitni indeks P	DEC	51,5	50,7	49,0
8.	Indeks maloprodaje (G/G)	NOV	2,4%	2,4%	5,8%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,91576 na nivo od 0,90608, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3224 na nivo od 1,3523.

JAPAN

Početkom protekle sedmice objavljen je Tankan indeks raspoloženja velikih proizvođača u prerađivačkom sektoru u četvrtom kvartalu koji je povećan na -10 poena sa prethodnih -27 poena, a ovaj podatak je znatno bolji od očekivanja (-15 poena). Pобољшanje poslovnog raspoloženja je najveće u posljednje skoro dvije dekade, što predstavlja dobar znak za ekonomiju koja se oporavlja od prvobitnog udara uzrokovanog pandemijom. Ipak, kompanije su srezale planove kapitalne potrošnje za fiskalnu godinu koja završava u martu naredne godine, a mjere trenutnog raspoloženja su pogoršane, što pokazuje da je ponovni rast infekcija pojačao očekivanja da će oporavak ekonomije Japana biti krhak. Objavljeno je i da će BoJ koristiti 6 milijardi USD vrijednosti gotovine sa računa Vlade, što predstavlja rijedak aranžman koji za cilj ima osiguranje da ova centralna banka ima dovoljno municije da se bori sa bilo kakvom vrstom tržišnih poremećaja, a koji su uzrokovani nedavnim rastom broja zaraženih Covid19.

BoJ je na posljednjoj ovogodišnjoj sjednici zadržala aktuelnu monetarnu politiku nepromijenjenom. Referentna kamatna stopa i dalje je -0,1%, dok je ciljani nivo održavanja prinosa na desetogodišnje obveznice takođe nepromijenjen te iznosi oko 0%. Takođe, BoJ je produžila programe za specijalno finansiranje za one kompanije čije je poslovanje pogođeno pandemijom te se obavezala da će izvršiti procjenu održivosti svoje stimulativne monetarne politike. Ovom analizom će biti obuhvaćene različite mjere, a rezultati istih se očekuju na sjednici koja će biti održana u martu sljedeće godine. Smatra se da bi odluka BoJ da produži finansijsku podršku za korporativni sektor, trebalo da pomogne ekonomiji da prevaziđe posljednji val infekcija Covid19, dok vakcinacija ne bude široko rasprostranjena. Reutersova anketa pokazuje da se očekuje da bi kontrakcija japanske ekonomije u ovoj godini mogla biti manja nego što se prvobitno predviđalo, ali da se ekonomija neće vratiti na nivo prije pandemije bar do početka 2022. godine. Ministar ekonomije Nishimura je izjavio da se očekuje da će stimulativni paket vrijedan 708 milijardi USD, koji je vlada ranije odobrila, povećati GDP za oko 0,5% u tekućoj fiskalnoj godini do marta te za 2,5% u fiskalnoj 2021. i za 0,6% u fiskalnoj 2022. godini.

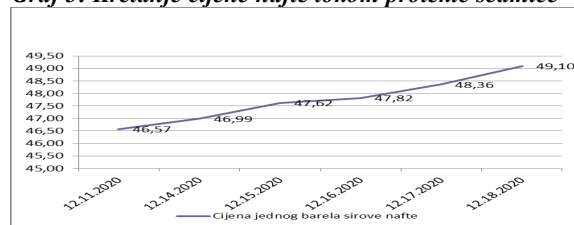
Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	NOV	522,5	366,8	871,7
2.	Uvoz (G/G)	NOV	-9,5%	-11,1%	-13,3%
3.	Izvoz (G/G)	NOV	0,4%	-4,2%	-0,2%
4.	PMI kompozitni indeks (prelim.)	DEC	-	48,0	48,1
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	OKT	-3,2%	-3,0%	-9,0%
6.	Iskorištenost kapaciteta	OKT	-	6,0%	6,4%
7.	Stopa inflacije	NOV	-0,8%	-0,9%	-0,4%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 126,04 na nivo od 126,62. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa od 104,04 na nivo od 103,30.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 46,57 USD (38,45 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta. Početkom sedmice cijena je povećana nakon što je na Srednjem istoku zabilježena još jedna eksplozija na naftnom brodu, što je pojačalo zabrinutost vezano za pitanje stabilnosti ove regije. U narednim danima cijena je nastavila da bilježi rast te je dostigla najveći nivo od početka marta ove godine. Iz Međunarodne agencija za energiju (IEA) je saopšteno da će zasićenje naftom biti okončano do kraja 2021. godine, nakon što tržišta budu suočena sa postepenim oporavkom i obilježena pritiscima slabije ponude ovog energenta. Dalje je navedeno da će globalne zalihe nafte početkom naredne godine biti za 625 miliona barela veće u poređenju s nivoima prije pandemije. IEA je objavila i podatak da je OPEC u novembru povećao proizvodnju za 730.000 barela na 25 miliona barela u odnosu na oktobar, nakon što je proizvodnja u Libiji skoro uduplana, a povećanje je zabilježeno i u Venecueli i Iranu. Predsjednik OPEC-a Attar je ponovio da ova organizacija ne treba da žuri s povećanjem proizvodnje nafte početkom naredne godine, kao i da ne postoji garancija da će OPEC+ povećati proizvodnju za 2 miliona barela dnevno do aprila, čak i nakon što je postignut dogovor početkom ovog mjeseca da se taj nivo postepeno dostigne. Krajem sedmice nastavljen je rast cijene nafte te je probijen nivo od 48 USD po jednom barelu, a nakon što su objavljeni podaci da su zalihe ovog energenta u SAD u prošloj sedmici zabilježile smanjenje. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 49,10 USD (40,06 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 5,43%, što predstavlja sedmi uzastopni sedmični rast cijene ovog energenta.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.839,85 USD (1.519,03 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta. Početkom sedmice zabilježen je blagi pad cijene pod uticajem optimizma oko početka procesa vakcinisanja. Narednog dana cijena zlata je bilježila rast od preko 1%, a rast je podstaknut tržišnim očekivanjima vezano za pitanje dodatnih monetarnih i fiskalnih stimulansa, uz nastavak rasta broja zaraženih, koji je doveo do uvođenja novih restriktivnih mjera na globalnom nivou. Nakon što je predsjednik Fed-a Powell izjavio da postoji veoma snažan osnov za fiskalnu politiku SAD te da Fed neće preventivno povećavati kamatne stope dok se inflacija ne vrati na ciljani nivo, cijena zlata je nastavila da bilježi rast. Cijena zlata se u četvrtak našla na najvećem nivou u posljednjih sedam dana, pod uticajem slabljenja dolara i očekivanja oko ishoda pregovora o fiskalnim stimulansima, dok se Fed obavezao na održavanje kamatnih stopa niskim sve dok ekonomski oporavak ne bude siguran i dok ne bude trebao dodatnu podršku.

Na kraju sedmice, u petak, cijena zlata je smanjena kako je dolar aprecirao pod uticajem očekivanja da će se postići sporazum o fiskalnoj podršci u SAD. Tokom protekle sedmice objavljen je podatak da je izvoz zlata iz Švicarske u novembru povećan za 5,9% u odnosu na prethodni mjesec na 95,8 tona. Izvoz ka SAD je povećan za skoro 15%, dok je izvoz ka Velikoj Britaniji i Indiji zabilježio pad.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.881,35 USD (1.534,92 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena zlata je zabilježila sedmični rast od 2,26%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

